

שופט, חוקר, הסתורין

עקב שביט

Փחות — של מעשי פשע בעלי חיים
ציבורית ולאומית, שלא זכו לדרגת חשיבות
כזאת בעיניה, משום שאינם נוגעים ישירות
לראש הממשלה ולחבריו, או אולי אפילו
עומדים בניגוד לאינטראס ישר שלהם. אם
החליטה ממשלה שיש "לטהר את האווירה
הציבורית" ולפתח תק של חישך ברצח
המעיק על החשודים שזוכו, מן הראי היה
שפתחת את כל התיקים הסגורים הקיימים.
כיוון שלא עשתה זאת, מניעה גם אם הם
מניעים טהורם במקרה זה, אין מבטאים
אחריות ממלכתית ולא רצון ל"צדκ מוחלט".
אלא שיאיפה לצדק סלקטיבי וחולקי ביותר.
פרטום טענות בספר על-ידי הסתורין איינו
יכול להוות עילה למינוי ועדת-חקירה על-ידי
ממשלה, מה עוד ספר זה לא טعن שהחשוי
דיס אכן ביצעו את הרצח, ודי היה אילו
הנאשם החיע עדין אתנו היה מובע את המחבר
על הוואח דירה אילו רבבה רכב

יש, איפוא, להתנגד לעודת-החוקירה בעניין רצח ארלוזורוב משומש היותה ביטוי לתביעה לזכך סלקטיבי התואם צרכים מפלגתיים ומשום חוסר ה��לית הממשית שבה.

הסודות והסודות של אמתם של השודדים. מכאן
שהחמצב ייחזר לקדמותו; יאושר, ואולי יקבל
זוקף, מה שנקבע קודם בכך, כי החשודים
יהודים לא עשו את מעשה הרצח הנפשע.
מאמין יאמין, הספקן ישאר בספקנותו ובכך,
ולוי, חתוור מעת האורה שאפפה את
מותם של אותם השודדים.

ולם הוויכוח ההיסטורי אינו נוגע רק לשאלת
אחריות לרצח ומבחן היסטורי זהוי
פפלו שאלה משנית. הוויכוח ההיסטורי נסב
כיבי McKay של שאלות: האם הטלת האח-
ירות לרצח על הנאשימים נבעה מתוך מניע פן
מתוך תיאור נכון ומדויק של ההשערה האי-
יאולוגית שליהם? האם נעשה שימוש פוליטי
ובודע בטعنת הרצח והאחריות הציבורית-
פוליטית לרצח זה? האם היו הרצח וטענת
אחריות לרצח גורמים מכורעים בעיצוב
תרבות הפוליטית והשלטון הפליטי
המנוע האזינית ובכישוף היהודי בארץ? האם

ויתה עלייה דם" מקוונת ובמזיד, או שהחחד ברצח היה מסקנה סבירה בהחלט גננות האידיאולוגיה והפרקטיקה של תנועה הרוויזיונית בכל ול חבירי ברית הבורים" בפרט? אלו הן השאלות שדעת-הקהל וההסטורيونים סוערים סבירם נחלקים עליהם בשאץ'-קצף. לועדת החקירה, לפי הגדרת סמכיותה, אין סמכות לבחון את שאלות הללו. יהיו מסקנותיה בשאלת האח-יות הפלילית אשר היו, הוכוח ההסטורי גדול והኖקב ישאר בעינו. אם תגלוש מעבר סמכיותה ותעביר מה שתעיר על האירועים קודם לרצח ולמשפט — ולאחריו — או איזחרור בצוורה מסוימת מhaftפיתה המוגדר ואז ננסה تحت פסק-דין היסטורי ולא חותם-דעת ישפטית. במקרה כזה יהיה צורך לדחות את אסקנותיה על הסך ולהתקומם נגד עצם גנסין שלה להפוך עצמה ל"וועדת-חקירה-הסטורית".

אפשר, אגב, לשער עוד תוצאה אפשרית של חילוקיידעות בין חברי הועדה ואו אז, כמו במקרים דומים. יהיו מי שייחסו במסקנות הרוב והיו מי שייחסו במסקנות במייעוט, הוויכוח יימשך. עניין נוסף. ההתנגדות למינוי ועדת-חקירה בעניין המדבר צריכה לינוק ועוד טענה אחת. אין ספק כי האשמה ברצח אציקה מאוד למי שminor את הועדה והם אבקשים להביא לתיhor מוחלט של האשמים — ואולי יותר מזה. אבל הממשלה עשתה כאן מעשה של חוסר-צדקה בכך שכבר "עלול לשפטוי" שהוא מצאה בו עניין מנימוקיה של מה שעה שקיים מקרים נוספים — חמורים לא

ת חקירה, ולא תמיד אפיקו דיב במשטר טליתרי לזרוך זה. האומנם כזהו המקורה פנינו? אין ספק כי יהיה מי שינצל בכך או רת — את מסקנות הועדה, החינה אשר יינה, ועודאי שהממשלה מינתה ועדת-יריה מתוך ביטחון שמסקנותיה של זו אגמו את עמדת הממשלה (ראש הממשלה), אין הממשלה יכולה לעצב את המסקנות לקבוע אותן מראש ובמקרה שלפניו הימר שהימר ביל' לדעת את התוצאה הסופית. טוריין, כמויו מעדת-חקירה, איינו מסתפק בזאת שאלות. גם הוא חותר ומוקהה להגיע למסקנות סופיות ולהוכיח אותן בדרךו שלו, ועודאי ובודאי שהוא חותר להגעה למסקנותויות ונחרצות באירועים ודוגמת רצח ארלו-וב. האם יש הסטוריין שלא היה רוזה גיאע למסקנות סופיות אפיקו לאחר כמה מה, למשל בשאלת אחריותו הפלילית של ייטו אלפרד דרייפוס כאשר ברגעה אילו

ארה זו שאלת פתוחה? האם יש הסטורין
א היה רוץ להגיע למסקנות סופיות
אלת האחריות — אילו נשarra זו שאלת
זוחה — להצחת הריכסטאג ב-1933?

לו רך שת דוגמאות מトーך מבחר עצום.
גورو של דבר, אין ועדת-חקיריה הבוחנת
פלייל ואחריות פלילתית מתחברת
בודתו של היסטוריון. אין היא מתחברת
ופש הפרט של האוצר להגיע למסקנה
לעצמו (שהרי כל אורח יהיה חופשי לקבל
לחחות את מסקנותיה וऐש לא ישלח
ית'ת-הסוחר או ישתחרר מבית'-הסוחר
וזאה ממשקנותיה). העובדה שמיימש לשל
וים יעשה שימוש במסקנות ועודה כזאת
א בודאי פריבילגיה של כל מי שמננה
רת'ת-חקיריה, ממש כפי שנוהג שגורו הוא
אםمثل דוחה לצד מסקנות של ועדת-

עננות נגד החלטת הממשלה להקים ועדת-יריה מעוגנות לדעתי במבנהים שונים מרי: ועדת-חקירה כזאת, מכך ארבעים וחשע שנים תוכל לכל היותר — כך אני סבור — שר את פסק-הדין של בית-המשפט ריטי ולקבוע כי לפי מצב הראות פסק-דין תקף. יכול להיות שאפילו תוסיף משקל החלטה זאת בתוקף וראיות נוספות היו עני בית-המשפט זהה או שהוא לא התחשב לכך. אולם יקשה מאוד — אם בכלל — על רשות-חקירה לקבוע מי היה אחראי לרצח כל אחד אין הנאים עומדים בפניו לדין. ועוד מה כל העיר על חישוב סביר, אבל לא לקבוע

לחות של מעשיהם. זהו, לפחות, אחד ההבדלים
המהותיים שבין סמכותה של ערכאה משפטית — שפסק-דין מהחלטת (לא תמיד), לבין
סמכותו של הסטוריון — כאדם פרטי.
ועכשיו לעיר הדרבים. אילו התמנתה ועדת
חקירה לדון בשאלת "האם הציונות היא
תנועה גזעית", "האם רוטשילד הוא אבי
הישוב", "מי גרש את הבריטים", "מי בנה את
הארץ" ו"למה פרקו את הפלמ"ח", או איזה היה
אפשר לומר שזוויות ועדות-חקירה החורגת מעל
ומעבר לכל תפקידי מוגדר ואפשרי של עדות-
חקירה ומבקשת לכפות פסק-דין סופי של
ההיסטוריה.อลם במקורה שלפנינו מדבר
באירוע פלילי שימושיים בו יחידים: קורבן
הרצח ומשפטחו מצד אחד, הנאים
בנסיבות-התנקשות ומשפטוחיהם מצד
האחר. האחריות הפלילית מוטלת כאן על
דרשו של אדם או בני-אדם מוגדרים. במקורה
בזאת אין ספק כי יש מקום לפתח את הדינו

מהחדש — רצוי בערכאה משפטית — כדרך
שנעסה משפט חזר לנאים ברצח שעלה
שהתברור שהליכי המשפט הקודם סולפו
במתקoon או שלא במתכוון או שעלה שהתברר
כי התגלו עדויות חדשות שלא היו מונחות
קדום לכך בפני בית-המשפט. הדבר נכון
במקרה שלפנינו כיש מוקם לעורר אחרי
שיקול בית-המשפט המנדטורי. דומני כי
גם אסא כשר יסכים כי אילו החברר מעיל לכל
ספק כי הרוצח האmitti מוכן להודות — ولو
גם עברו חמישים שנה — כי הוא זה שביבצע
את הרצח, או אילו היה מוכן למעלה מכל
ספק שקייםות עדויות משפטיות מכירעות
המשנות פסק-דין קודם, לא יהיה יכול, דומני,
להתנגד לתביעה לפתח את התקיק ולעשוה
עדך — ולא גם במאוחר, שכן הצדק אינו
כובל להתייחסו

כללי הצדק חובעים, איפוא, עיון חזור בערכאה משפטית בכל מקורה שיש חדש סביר שנעשה עולם משפטי. אין דיון משפטי כזה מוגע במשהו בעבודתו של ההסתורין ואינו אפשר לחשוף אותה כהתגשות בחריות הפרט או בעקרונות הצדק. זאת ועוד: פסק יינה של ועדת חקירה איינו "סופי" ואינו יכול להיות סופי. תמיד יימצאו מי שייערעו עליו, בחנו אותו שוב ושוב, יאקרו נגדו — ואולי שם יזכו. האם חוות דעתה של "עודת אגדנט".

למשל, חתמה סופית את הויוכוח על מחדלים רום הכספיורים ועל מהיהו האחראים למחדלים אלה? דרוש משטר טוטליטרי החולש על כל אמצעי התקשרות ועל כל הספרות הכתובה כדי להפיץ ולטפח באופן בלעדי מסקנות של

במאמרו "בין סימן-שאלת לסיון-קריה"
(זמינים 9) נדרשASA כשר לעיון עקרוני
בהבדל בין סמכותם ותפקידם שלUraca
משפטית, ועדת חקיקה ממלכתית וסתורין.
וזאת על רקע החלטתה של הממשלה להקים
ועדת חקיקה לבחן מחדש את האחדות
הפלילית לרצח חיים ארלוזרוב בינוי 1933.
לצד המשפטיא של סוגיה זאת נדרש בינוים
גם ביחס-הדין הגבוה לצדק והוא דחה את
הטענה כי החלטת הממשלה פוגעת בסמכותם
של בתיה-המשפט והכיר בזכותו של הממשלה
— ברצוחה זאת — למנות ועדת-חקיקה
לענין זה. ייאמר בפתחה. כמו ASA כשר גם
אני סבור שהממשלה חריגה מתקפידה שעاه
שהחלה-ליה למןות ועדת-חקיקה זאת. אך
טענותי ונימוקי שונים בתחום מטענותיו
ומנימוקיו שלו, ואני יכול לאמצץ את ההבח-
נות שהוא מבחין בין תפקידי השופט, הפס-
טורין והחוקר חבר ועדת-חקיקה.

קדום שאכן לגופם של הדרבים מן הראו
לזכור שפרשא זאת שבה ועלתה בכתבי-
המשפט פעים אחדות וזאת במסגרת של
תביעות על הוצאה דיבה. בכל המקרים שבהם
נ McCabeו מوالים ומחברים לדין על הוצאה
דיבה, בغالל שהזورو על הטענה כי טבסקי
ורוזנבלט אשימים ברצח אליזוריוב, הסתיים
המשפט בナンזהה של התביעה ובסתמאך על
פסק-דין של בית-המשפט הכרטי. די
בעובדה זאת כדי ללמד כי פנינו לא מחולקת
ההיסטורית "סתם". אלא מחולקת בשאלת
האחריות הפלילית למעשה פשע חמור:
למעשה-רצח. התוצאה מהחולתו של בית-
המשפט אינה מסתכמת, כפי שכותב כשר,
במבחן תשובה לשאלת "האם יש להשאיר את
מערכת הזכויות והחוויות החוקיות של
הנאשם כמוות שהיא, או שמא יש להוציא-
חובה על חובותיו או לשולול זכות מזוינו-
תוי?" פעים לא מעטים, הסרת אשמה מאחד
מעבירה את האשמה אל השני, ופעמים לא-
מעטות אחوات אישומו של נאשם מביא לסייע-
לוק חדשות המוחפים על ראיו של אחר.
ואין אלה מקרים נידירים כלל וכלל. זאת ועוד,
להבדיל מדין בערכאה משפטית אין היסטו-
רייה שופטה אדם רק כ"פרט" העומד בראשות
עצמיו. בית-המשפט דין אדם בודד, ובמקרה
הצורך אותו יחד עם שולחיו, וחורצת את דינה
עליו ועליהם גם יחד. "משפט ההיסטוריה"
הוא מושג רחב יותר, שכן ההיסטוריה מתעני-
ינית לא רק בפשעו של היחיד אלא בראקע
ההיסטוריה הכללי שמננו צמה, באנשים ובאני-
טרסים שישור ובתוצאות ההיסטוריות הכלול-